

2. Розвиток КСВ в Україні : 2010-2018 / Укладачі: А. Зінченко, М. Саприкіна. – К. : Видавництво «Юстон», 2019. – 52 с.

3. Махсма М. Б. Зайнятість та рівень життя сільського населення України : теорія та практика регулювання : монографія / Махсма М. Б. – К. : КНЕУ, 2017. – 383 с.

Савченко А.Ф.

andrii.savchenko1@gmail.com

аспірант

кафедри комерційної діяльності та логістики

факультету маркетингу

ДВНЗ «Київський національний

економічний університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМА ІДЕОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ПОШУК СПОСОБІВ УСУНЕННЯ ІДЕОЛОГІЧНОГО З ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проблема впливу ідеології на формування та розвиток економічної думки не є новою. Дихотомія напрямку впливу ідеологічного навантаження – позитивного чи негативного – активно привертає увагу дослідників, які працюють у сфері політичної економіки та публічних реформ пов'язаних з монетарною, фіскальною, споживчою, соціально-економічною та податковою політикою.

По-перше, економіка, незважаючи на властиву їй потужну базу аналітико-математичного інструментаріуму, як і будь-яка інша соціальна наука, що пов'язана зі значним відсотком аплікативності, є предметом підвищеного інтересу.

По-друге, ідеологічний чинник здійснює вагомий вплив на економічні дослідження і через те, що економічні питання відповідають за розподіл вартісного ресурсу (гроші, капітал, власність), який і формує підвищений інтерес з боку

впливових зацікавлених сторін, які відповідають за формування ідеологічного середовища.

По-третє, не слід забувати про те, що економічна думка як напрям є досить диференційованою. Фундаментальна економічна наука сповідує два рівновеликі напрями: інфраструктуро-установчий та системно-прогностичний. Перший описує закономірності елементарного складу економіки та надає базові інструкції щодо їх експлуатації. Він спочатку утворює та моделює, а потім вдосконалює такі інструментальні для економічної науки категорії як гроші, кредит, обмін, власність, паритет, монетарна та фіскальна політика, акція, обмежений економічний ресурс, економічний інтерес, попит та пропозиція, споживання та потреба тощо. Другий напрям по суті формує дискурс - такий спосіб використання вище переліченого інструментарію, їх комбінацію, який би забезпечував досягнення загальносуспільного оптимуму економічної ефективності. Якщо ресурси - то їх економічний розподіл; якщо потреба, то способи її найкращого задоволення за умов співіснування в пулі потреб інших та обмеженості економічних ресурсів, покликаних її задовольнити. Очевидно, що другий напрямок є прогностичним та несубстантивованим, а тому походить від суспільного ідеологізованого навантаження. Саме тому другий напрям відповідає за формування цілих систем економічних ідеологій на кшталт анархізму вільного ринку, антиспоживацтва, кейнсіанства, комунізму, лібертаріанства, ринкової економіки, соціалізму тощо. Зрозуміло, що усунення ідеологічного навантаження із економічних досліджень цього ранжу не лише неможливе за умови їх активного симбіозу, але й беззаперечно недоцільне, адже спрямоване на видалення стрижневої компоненти – стовбура – навколо якої та чи інша економічна думка формувалася.

Беручи до уваги усі вищевикладені аргументи, головним висновком може бути твердження, що, зважаючи на розгалужену специфіку економічної галузі, методика виокремлення ідеологічного від економічного є питанням складним але

необхідним. Зрозумілим видається і те, що досягнення нульового рівня є примарним із багатьох причин, а питання пошуку балансу як ніколи нагальним.

Найефективнішим методом подолання надмірної ідеологізації економічних досліджень є без заперечення створення наукової системи у якій досягається збалансованість економічної думки, а також здійснюється активний пошук центристських вирішень економічних проблем сучасності. Це означає що економічні дослідження різного раджу повинні здійснюватися за принципами неупередженості та плюралізму який дозволяє експлуатувати різні за своїм масштабом та якістю економічні якості. В економічній науці загалом та її системоутворюючих галузях зокрема не повинно існувати табу на сповідування чи то правих, чи то лівих поглядів – економічна наука повинна ґрунтуватися винятково на доказовості, неупередженості та антропоцентризмі.

Проте найефективнішим способом подолання ідеологізації економіки є беззаперечно максимальна математизація економічних досліджень різних рівнів та щаблів. Під математизацією я розумію підвищення рівня використання математичних інструментів на різних етапах провадження дослідження певного економічного феномену. Економіка – одна з тих наук, в якій використання математики настільки природно, настільки і неминуче, адже переважна кількість економічних показників носять кількісний характер. Однак протягом тривалий час економічна наука використовувала досить обмежений набір математичних методів.

Підбиваючи підсумки, треба зазначити, що ідеального методу вирішення вищезгаданої проблеми, по-перше, не існує, а, по-друге, повне усунення ідеологічної компоненти в економічних дослідженнях є просто неможливим. Саме тому головним критерієм має виступати неklasичний баланс, зважений в «ненульову» сторону, яка відповідає рівноважній точці суспільного досвіду.

Використана література:

1. Bell D. The End of Ideology: On the Exhaustion of Political Ideas in the Fifties / D. Bell. – Harvard : Harvard University Press, 2000. – 540 p.
2. Heywood A. Political Ideologies: An Introduction / Andrew Heywood. Palgrave Macmillan, 2012. – 392 p.
3. Krauthammer C. Things that matter: Three decades of Passions, Pastimes and Politics / Charles Krauthammer. – Crown Forum, 2013. – 400 p.